

OECD

GLOBALNÍ STANDARD

Směrem k odpovědným dodavatelským řetězcům nerostných surovin

Obchod s přírodními nerostnými zdroji a investice do těchto zdrojů mají vysoký potenciál pro vytváření příjmů, růstu a prosperity, udržení zdrojů obživy a podporu místního rozvoje. Značná část těchto zdrojů se však nachází v oblastech zasažených konflikty a ve vysoce rizikových oblastech, kde mohou přímo či nepřímo přispívat k ozbrojeným konfliktům včetně financování terorismu, a porušování lidských práv, a brzdit hospodářský a sociální rozvoj.

Pokyny OECD pro náležitou péči v odpovědných dodavatelských řetězcích nerostných surovin z oblastí zasažených konflikty a vysoce rizikových oblastí (dále jen „Pokyny“) objasňují, jak mohou společnosti určit a lépe spravovat rizika v celém dodavatelském řetězci nerostných surovin, od těžbařů, místních vývozců a zpracovatelů nerostných surovin až po výrobní společnosti a společnosti, pod jejichž značkou je výrobek prodáván, které tyto nerostné suroviny využívají ve svých výrobcích.

Pokyny mají za cíl pomoci společnostem dodržovat lidská práva, řídit se platnými pravidly mezinárodního humanitárního práva v případě ozbrojených konfliktů, zdržet se přispívání ke konfliktům a rozvíjet transparentní dodavatelské řetězce nerostných surovin a udržitelné zapojení společností v odvětví nerostných surovin. Konečným cílem Pokynů je podpora odpovědného zapojení soukromého sektoru v nestabilních státech, které byly vystaveny konfliktu.

Pokyny se vztahují na všechny nerostné suroviny a mají celosvětovou působnost. Od společností, které získávají nebo využívají nerostné suroviny ve svých provozech, se očekává, že zajistí čistotu a transparentnost svých dodavatelských řetězců. Mezi nelegálně využívané nerostné suroviny patří zejména, nikoliv však výlučně, zlato a nerosty obsažené v elektronických zařízeních, jako je cín (využívaný v noteboocích), tantal (v mobilních telefonech, optických vláknech) a wolfram (v žárovkách).

De facto mezinárodní standard

Od svého přijetí v květnu 2011 se Pokyny staly hlavním standardem v odvětví pro společnosti, které chtějí naplnit očekávání mezinárodního společenství a zákazníků ohledně transparentnosti a etiky v dodavatelských řetězcích nerostných surovin.

Pokyny byly vypracovány členskými i nečlenskými zeměmi OECD (včetně zemí Mezinárodní konference o oblasti Velkých jezer), zástupci odvětví a občanskou společností, a dále Skupinou odborníků OSN pro Konžskou demokratickou republiku. Zahrnují doporučení vypracovaná Finančním akčním výborem (FATF), která stanovují normy a podporují účinnou realizaci opatření proti praní špinavých peněz a financování terorismu. Na Pokyny se nyní odkazuje a jsou využívány v závazných předpisech v USA a Pokyny také slouží jako základ pro návrh nařízení EU o odpovědných dodavatelských řetězcích nerostných surovin. Dále jsou součástí právního rámce několika afrických zemí, zejména Konžské demokratické republiky, Burundi a Rwandy.

Rámeček o pěti krocích

- 1 Zavedení funkčních podnikových systémů řízení
- 2 Zjišťování a posuzování rizik v dodavatelském řetězci
- 3 Navržení a realizace strategie reagující na zjištěná rizika
- 4 Provádění nezávislého externího auditu náležité péče v dodavatelském řetězci
- 5 Každoroční podávání zpráv o náležité péči v dodavatelském řetězci

OECD společně s Čínskou obchodní komorou pro kovy a čínským Ministerstvem obchodu podpořila vypracování čínské Směrnice pro náležitou péči v odpovědných dodavatelských řetězcích nerostných surovin, a to s cílem zavést odpovědné získávání nerostných surovin a náležitou péči v souladu s Pokyny OECD. To podporuje přijímání Pokynů OECD v dalších významných zemích obchodujících s nerostnými surovinami i mimo Čínu.

POKYNY OECD A ODVĚTVÍ ŘEMESLNÉ TĚŽBY

Jednou z hlavních oblastí, na kterou se zaměřuje prováděcí program k Pokynům, je zajistit, aby mezinárodní standardy dále nemarginalizovaly pracovníky stínové ekonomiky. Pokyny OECD proto obsahují přílohu zaměřenou na „navrhovaná opatření k vytvoření hospodářských a rozvojových příležitostí pro řemeslné a drobné těžbaře“, který všechny zúčastněné strany vyzývá k zapojení do programů legalizace a formalizace komunit zabývajících se řemeslnou těžbou.

Cíl je dvojitý:

- Vytvořit bezpečné, transparentní a ověřitelné dodavatelské řetězce od těžby až po trh a umožnit náležitou péči v odvětví legální řemeslné těžby a těžby malého rozsahu.
- Zajistit, aby mohly legální komunity zabývajících se řemeslnou těžbou využívat výhod probíhajícího obchodu v oblastech postižených konflikty a vysoce rizikových oblastech, podpořit jejich rozvoj a přispět tak k celkovému zlepšení situace v dané oblasti.

Od roku 2010 přijala Rada bezpečnosti OSN sedm rezolucí v souvislosti s Konžskou demokratickou republikou a Pobřežím slonoviny, v nichž vyzývala k náležité péči v dodavatelských řetězcích nerostných surovin na základě Pokynů OECD tak, aby se zabránilo financování nezákonných ozbrojených skupin. Pokyny tak byly celosvětově přijaty jako klíčový nástroj, který pomáhá uplatňovat sankce související s přírodními zdroji a bojovat proti financování konfliktů.

Rostoucí přijetí v odvětví v rámci celého světa

Pokyny jsou v daném odvětví široce uplatňovány prostřednictvím vytváření programů odvětvových sdružení, které jsou navrženy tak, aby zaváděly do praxe všech pět kroků dle Pokynů.

Odvětvové iniciativy odhadují, že pokud jde o roční produkci, přibližně 90 % všeho rafinovaného zlata, 95 % přetaveného tantalu a 75–85 % přetaveného cínu je pokryto odvětvovými programy auditů vytvořených k provádění Pokynů, i když některé z těchto programů mají omezenou geografickou působnost.

Šíření Pokynů

OECD pořádá prováděcí program k Pokynům za účasti zástupců organizací z dárcovských a provádějících vlád, soukromého sektoru, občanské společnosti a dalších odborníků a zúčastněných stran.

Zatímco průmysl hraje hlavní roli při zavádění Pokynů do každodenních podnikatelských činností, vlády a mezinárodní organizace hrají důležitou roli při vytváření příznivých podmínek, pokud jde o regulační prostředí, právní stát a bezpečnost. Místní a mezinárodní aktéři občanské společnosti hrají rovněž zásadní roli při monitorování podmínek těžby zdrojů a obchodu s nimi, monitorování činností společností a šíření informací o rizicích, při budování místních kapacit a osvětě.

Šíření povědomí o Pokynech všemi zúčastněnými stranami zahrnuje osvětlu a školení, zpracování snadno použitelných příruček a materiálů, případové studie o nově vznikajících osvědčených postupech v soukromém sektoru a dále šíření nástrojů a metodik pro provádění Pokynů.

V rámci prováděcího programu usnadňuje fórum OECD-ICGLR-OSN, které sdružuje mnoho zúčastněných stran, vytváření partnerství mezi ekonomikami, které produkují, zpracovávají a spotřebovávají nerostné suroviny, a podává zprávy o projektech typu „od těžby až po trh“, které se zaměřují na odpovědně získávané nerostné suroviny a které jsou realizovány ve spolupráci s hostitelskými vládami a provádějícími partnery. Fórum se koná každoročně v květnu v sídle OECD v Paříži ve Francii.

SMĚRNICE OECD PRO NADNÁRODNÍ PODNIKY

Pokyny OECD pro náležitou péči vycházejí ze zásad a norem obsažených ve Směrnici OECD pro nadnárodní podniky a jsou s nimi v souladu. Směrnice představuje nejucelenější soubor vládami podporovaných doporučení pro odpovědné podnikatelské chování, který v současnosti existuje. Vlády přistoupivší ke Směrnici se snaží podpořit kladné přispívání nadnárodních společností k udržitelnému rozvoji a minimalizovat obtíže, které mohou vyplývat z jejich působení.

mneguidelines.oecd.org/mining.htm

Podrobnější informace vám poskytne **Tyler Gillard** | Právní poradce, Investiční divize,
Ředitelství OECD pro finance a podnikání | Tyler.GILLARD@oecd.org

OECD